

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. II. An Capitulum Ecclesiae Cathedralis sede vacante succedat in totam
Episcopi Iurisdictionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

consuetum sit prouideri per collegium; secus dicendum in ijs, quæ sunt voluntaria, in quibus debent omnes consentire, *vt decisum refert Risc. in Collect. decis. 3377. par. 8. Layman. tr. 4. c. 7. §. 4. num. 10.*

Nec sufficeret maior pars capituli ad statuendum contra id, quod fuit diu obtentum; nec contra constitutionem antiquam, vel priuilegium, seu exemptionem; tunc enim vnus solus potest contradicere, atque impedire; quia in tali casu agitur de interesse singulorum, cui præiudicari non potest per consocios, *vt dicit Riccius loco cit.* Neque potest maior pars Capituli cōcedere, vt qui non habet vocem in Capitulo, illam habere possit; nisi consentirent omnes ita, vt nullus discrepet. *Marcell. Vulp. in Prax. iudic. cap. 13. numer. 34.*

10 Addit Vulp. loco cit. cap. 39. n. 11. quod capitulum accedente Episcopi consensu potest condere statuta etiam de rebus extra statum Capituli, atque honestum onus imponere præbendis in posterum vacaturis in præiudicium futurorum canonicorum *iuxta c. significatum de Præb.*

S. II.

An Capitulum Ecclesie Cathedralis sede vacante succedat in totam Episcopi Iurisdictionem.

11 **C**ommunis est sententia, quod Capitulum sede vacante suc-

cedit in ijs omnibus, quæ ad ordinariam iurisdictionem, & administrationem Episcopi tam in spiritualibus, quam temporalibus pertinent, etiamsi essent talia, quæ requirerent speciale mandatum Episcopo viuente, nisi expressè prohibita reperiantur *cap. cum olim. vbi glos. in ver. capitulo de Maior. & obed. cap. ad abolendam de Heret. c. 1. & ibi glos. in ver. Episcopum de Instit. in 6. glos. in c. quia sepe ver. reseruari de elect. Et in 6. Quarant. in ver. Capitulum sede vacante in princ. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 1. & ref. 31. Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 36. nu. 9. & 10. & par. 3. all. 132. numer. 21. Ricc. in Prax. for. Eccles. par. 1. ref. 506. & par. 2. ref. 118. Nau. conf. 44. nu. 1. de Tempor. ordin. Sbrozz. de Vic. Episc. lib. 2. q. 29. num. 8. & alij: quod procedit, siue huiusmodi iurisdicctio competat de iure communi, siue de consuetudine: siue sit contentiosa, vel necessaria, siue sit voluntaria, *late Quarant. loco cit. & alij permulti apud Dian. par. 8. tr. 4. ref. 1. 3. 18. & 19.**

12 Hinc infertur 1. quod Capitulum potest synodum congregare, & condere statuta super statu Ecclesie distringentia totam Diocesim, quæ durant etiam in tempus futuri Prælati, etiamsi talia statuta essent contraria constitutionibus synodalibus, vel alijs statutis Episcopi defuncti *Quarant. loc. cit. quest. 4. Megal. in ver. Capitulum sede vacante nu. 9. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 22. & alij, quos refert. & sequitur*

- zur Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 93. num. 4. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 3. ref. 445.*
- 13 Infertur 2. quod si tempore celebrationis Concilij prouincialis vacaret sedes, Capitulum ecclesie Cathedralis, cum succedat in iurisdictionem, debet de necessitate vocari, & potest comparere per Vicarium generalem cum speciali mandato dandi votum decisiuum *Piasec. in Prax. Episc. p. 2. cap. 2. vers. habet autem Vulp. in Prax. iudic. cap. 34. num. 7.*
- 14 Infertur 3. quod Capitulum sede vacante potest concedere indulgentias, quas de iure communi Episcopus potest concedere, *iuxta cap. cum ex eo de Pœnit. & remiss. hæc enim facultas pertinet ad potestatem iurisdictionis Sylu. in ver. Capitulum q. 10. & hanc veriorum dicit Megal. in ver. capitulum sede vacante num. 6. quin etiam Vicarius Episcopi potest illas concedere, si ad id habeat mādātum speciale, vt post alios dicit Bonacin. de sacram. disp. 6. q. 1. pun. 3. num. 10. & seq. vbi addit, Episcopum posse hanc facultatē clerico demandare; alij tamen censent, potestatē cōcedendi indulgentias, & si pertineat ad clauem iurisdictionis, reseruatam tamen esse episcopali dignitati, itā DD. apud Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 88. numero 21. Bonacin. loco citato numero 23.*
- 15 Infertur 4. quod capitulum potest facere gratias, ac remittere pœnas per Episcopum defunctum impositas *Quaran. vbi supra in princ. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 1. ref. 316. vbi citat Panorm. in cap. cū olim. de maior. & obed. Innocen. & Hostiens. in cap. ad abolendam de Heret. Feder. de Sen. cons. 130. idē dicit Vulp. in Prax. iud. capit. 44. num. 26.*
- 16 Infertur 5. quod si lapsus fuerit annus a postrema Episcopi visitatione, nec de proximo ecclesia de pastore esset prouidēda, potest capitulum visitare Diocesim, & exigere procuraciones debitas a visitatis, etiam si sedes episcopalis quasi vacet, puta si Episcopus ab hostibus, seu paganis captus sit *Ricc. in Prax. vt supra par. 1. ref. 543. & alij communiter.*
- 17 Addunt alij, quod Capitulum ecclesie etiam nō cathedralis succedit in potestatem Prælati defuncti, si potestas aliqua illi competeat ratione Prælaturæ, præsertim vbi talis esset consuetudo *Abb. in cap. bis, que num. 3. de maior. et obed. & ibidem Felin. quos refert Megal. in ver. capitulum sede vacante nu. 18. vbi etiam dicit, quod vacante titulo Cardinalatus capitulum illius ecclesie succedit in potestatem Cardinalis defuncti excepta auctoritate corrigendi, excommunicandi, & suspendendi, quæ pro bono pacis summo Pontifici reseruat, vt in d. cap. bis que I. quando autem.*
- 18 Sed dubium est, an Capitulum succedat in iurisdictionem Episcopo delegatam? in quo distinguendum est: aut enim a iure communi, seu a Sac. Concilio Tridentino datur facultas Episcopo, vt procedat tamquam delegatus sedis apostolicæ, vel apostoli-

ca auctoritate, & in hac facultate capitulum sede vacante non succedit *Garc. de benef. par. 5. cap. 7. num. 48. Barbof. d. par. 3. all. 92. nu. 17.* & ita intelligendi sunt alij Doctores apud *Quaran. in ver. Capitulum sede vacante in princ. Megal. in eadem ver. nu. 3. Sbrozz. de Vic. Episc. lib. 1. q. 16.* quod probatur ex cap. pastoralis §. praterea de offic. Ind. ordin. vbi mortuo Episcopo delegato expectatur successor, & non recurritur ad Capitulum. Vnde neq. Cap. neq. Vicarius Capitularis potest expedire dispensationes matrimoniales, neque alias causas à sede apostolica delegatas Episcopo, seu eius Vicario, ut dicitur *Quaran. loco cit. quest. 3. Megal. in ver. Capitulum sede vacante n. 2. & 7. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 4. ref. 274.* & ita resoluisse Sac. Cong. refert *Barbof. de Canon. & Dignit. cap. 42. num. 58. & 102.* etiam si directæ sint officiali, seu Vicario simpliciter dicendo, V. Gr. officiali, seu Vicario Veliterno, quia tunc intelligitur tantum de officiali, seu Vicario Episcopi, & non capituli, attento etiam filo Curia, & Cancellaria, quæ non dirigit huiusmodi dispensationes, seu litteras officiali Capituli, sed Episcopo viciniore, ut observat etiam *Dian. par. 8. tr. 4. ref. 66.*

Hanc tamen conclusionem limitant Doctores, vbi adesset necessitas, vel utilitas causam expediendi, veluti cum agitur de sedandis inimicitijs, vel alia simili causa *Pauin. de Potest. Cap. par. 1. q. 10. sub. num. 4. quem refert Quaran. in ver. capitulum sede vacante,*

& alij apud *Garc. de Benef. par. 5. cap. 7. num. 46. & apud Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 226.*

Aut in tali concessione adijcitur particula, etiam, veluti cum dicitur, etiam tamquam sedis apostolicæ delegatus, vel etiam auctoritate nostra, & tunc quia Episcopus ultra delegatam retinet etiam facultatem ordinariam, in ea utriusque capitulum succedit *Garc. d. p. 5. cap. 7. num. 47. Barbof. d. par. 3. all. 92. num. 17. Vulp. in Prax. iudic. c. 44. numero 9.*

Idemque dicendum est, si in concessione remouentur obstacula exemptionis, & priuilegiorum, veluti si dicatur, non obstantibus exemptionibus, seu priuilegijs, ut in *Conc. Tridentino sess. 5. de ref. cap. 2. & sess. 7. cap. 5. & 7. & in Clem. 1. de testam. & in clem. 1. de sepult. ita Barbof. d. all. 92. num. 15. 16. & 17.* vel quando à iure, vel Concilio muneris, seu dignitati Episcopali aliqua potestas perpetuò, & simpliciter datur: tunc enim etiam Capitulum in talem iurisdictionem succedit: supposita enim perpetuitate huius delegationis talis iurisdicatio censetur pars totius iurisdictionis episcopalis. *vn. de maio. & obed. in 6. Barbof. vbi supra Cened. in collect. ad ius Canon. 3. par. collect. 4. num. 3. & in pp. qq. q. 26. num. 28. vers. ego tamen Rodriq. qq. Canon. & Regul. tom. 1. q. 61. art. 9. vers. nec simile est, & alij apud Dian. par. 7. tr. 2. ref. 3. & par. 8. tr. 4. ref. 2. & 7. Piafec. in Prax. Episc. par. 2. cap. 1. numero 16.*

20 Hinc inferunt Doctores, quod po-

potest capitulum per se, vel per alium visitare etiam monasteria Sanctimonialium exempta, ac sedi apostolicæ immediatè subiecta: quemadmodum poterat Episcopus: quia hæc iurisdictio in perpetuum delegatur episcopali muneris per *clm. attendentes in princip. de Stat Monach. & ex Concilio Tridentino sess. 25. de regul. cap. 9. & tradunt Doctores apud Barbos. de canon. & dignit. cap. 42. nu. 70. & 107. & de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 133. num. 19. & seq.*

21 Inferunt 2. quod Capitulum sede vacante eadem ratione potest dispensare super irregularitatibus, suspensionibus &c. iuxta decretum Concilij Tridentini *sess. 24. de ref. cap. 6. ut dicit Dian. par. 7. tr. 2. ref. 3. & par. 8. tract. 4. ref. 7. latè Barbos. de offic. & pot. Episc. par. 2. alleg. 39. num. 16. Piafec. in Prax. episc. p. 2. cap. 1. num. 16. Garc. de benef. p. 5. cap. 7. num. 41. Megal. in ver. capitulum sede vacante num. 2. & 8. Vulp. in Prax. iudic. cap. 44. num. 9. & ità censuit Sac. Congregat. Concilij teste Ricc. in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 466. & par. 2. ref. 118. & par. 3. ref. 265. & in collect. decis. 721. par. 3. contra Bonacin. de Censur. disp. 7. q. 5. pun. 1. num. 7. & alios:*

22 Inferunt 3. posse Capitulum etiam dispensare in casibus Pontificijs in casu necessitatis, quando non est facilis recursus ad Papam, quemadmodum potest dispensare Episc. quia iurisdictio, seu potestas, quam habet Episcopus dispensandi in legibus Pontificijs in casu necessitatis, censetur ordinata, cum sit annexa perpetuò Epi-

scopali dignitati *Sansb. lib. 2. de Matrim. disput. 40. num. 14. Meroll. tom. 3. disp. 7. cap. 7. dub. 1. num. 12. quos refert Dian. d. par. 8. tract. 4. resolutione 9.*

23 Inferunt 4. quod potest procedere in casu hæresis etiam contra exemptos: quia hæc etiam potestas perpetuò delegata est episcopali dignitati *in cap. ad abolendam de Hæret. & ità seruari dicit Dian. d. par. 8. tract. 4. ref. 37.*

24 Inferunt 5. posse Capitulum cognoscere etiam causas matrimoniales *per c. veniens de eo qui dux. in matrim. Quar. loco cit. quest. 5. & alij apud Dian. par. 8. tr. 4. resolutione 22. qui dicunt, per Concilium Tridentinum sess. 24. de ref. cap. 20. vers. ad hæc, fuisse tantum exclusos alios Prælatos Episcopo inferiores, non autem Capitulum, quod in hoc casu non dicitur inferius Episcopo, sed par, idem dicit Ricc. in Prax. par. 1. ref. 226. & par. 4. ref. 271. & 274.*

Ità etiam, licet idem Conciliū *sess. 25. de ref. cap. 3.* præcipiat, nè monitoria cum excommunicatio-
ne pro rebus deperditis inueniendis, seu ad finem reuelationis à nemine præterquam ab Episcopo decernantur, tamen Vicarius Capituli sede vacante monitoria huiusmodi concedere potest, *ut declarauit Sac. Cong. teste Garc. de benef. par. 5. cap. 3. num. 97. eademque facultatem competere Vicario Episcopi ex generali commissione dicit Sbrozz. de Vic. Episcop. lib. 2. q. 171. num. 2. & ità censuisse Sacram Congregationem testatur idem Garc. d. par. 5. cap. 8. nu. 94. & seq.*

26 *seq.* ubi etiam dicit, quod per Concilium excluduntur inferiores ordinarij etiam habentes episcopalem iurisdictionem, & etiam excepti, ac immediatè sedi apostolicè subiecti, siue nullius Diœcesis, quorum subditi ad sedem apostolicam pro huiusmodi monitorijs recurrere debent, *vt notant etiam aij Doctores apud Barbos. de offic. & potest. Episcop. par. 3. allg. 96. numero. 12.*

27 Observa tamen, quod tales Prelati inferiores, si ab immemorabili sint in quasi possessione cognoscendi huiusmodi causas matrimoniales, manuteneri debent: quia Concilium loco cit. non sustulit talem consuetudinem, *vt censuit Sac. Cong. apud Nau. conf. 3. num. 4. & seq. de offic. iud. deleg. sed donec de tali immemorabili confiterit per tres sententias conformes, Episcopus, non autem inferior, debet interim huiusmodi causas cognoscere, vt decisum refert Barbos. de offic. & pot. Episc.*

28 *par. 3. all. 84. num. 5.* ubi etiam subdit, immemorabilem probandam esse cum requisitis, de quibus *per 30° glos. receptam in cap. 1. de Prescript. in 6. videlicet per testes deponentes de visu per 40. annos ante litē motam, & habentes congruam ætatem, qualis est annorum 54.*

Addunt Doctores, Abbatem, qui iura Episcopalia, & proprium territorium habet, non comprehendendi sub decreto Concilij Tridentini *d. sess. 24. de ref. cap. 20.* & ideo posse cognoscere causas matrimoniales, & criminales; quia cum huiusmodi Abbas in locis si-

bi subiectis habeat iurisdictionem episcopalem, vel quasi non dicitur esse de inferioribus, ita *decis. refert Ricc. in Prax. for. eccles. p. 4. resolutione 272.*

29 In ijs verò, quæ sunt ordinis Episcopalis, capitulum minimè succedit: quia adeò sunt annexa habenti dignitatem Episcopalem, vt nullo modo possint ab ea separari, *vt notatur in c. aqua ubi glos. in ver. iurisdictionis de consecr. eccles. vel altar. & est communis opinio.* potest tamen ea committere alteri Episcopo, & ita poterit convocare Episcopum vicinum, vel alium, vt conficiat chrisma, oleum sanctum, ecclesias, vel altaria consecret &c. *vt cum Quarant. dicit Ricc. in Prax. for. eccles. part. 2. resolutione 248.*

S. III.

An Capitulum sede vacante possit concedere litteras dimissorias ad ordines suscipiendos.

30 **Q**uamvis textus in cap. cum nullus de Tempor. ordin. in 6. aique aliqua restrictione Capitulo sede vacante huiusmodi auctoritatem tribuat, postmodum tamen Concilium Tridentinum *sess. 7. de ref. cap. 10.* statuit, nè infra annum à die vacationis ordinandi licentiam, nisi ijs, qui beneficii ecclesiastici recepti, vel recipiendi occasione arctati fuerint, Cap. seu Vicarius Capitularis concedat, alias Capitulum contraueniens ecclesiastico subiacet interdicto